

¶ Ars prima de vniuerso

esset eadem questio q̄z et ipse Aristoteles et sequaces eius de inicio mundi referunt. Contradicere autem tot et tantis testimonijs non stulticie tm̄ sed intollerabilis est dementie. Restant et hystorie hebreorū et xpianorum adam primum hominem fuisse testantes. sed et ipse ppheta hebreorū hoc ipsum testificatur in principio legis hebreorum cui tam magnificis signis mādati et pdigijs ipse creator testimoniu perhibuit cum eidem prophete nisi per signa gens hebreorum credere voluisset. Cōtradidere autem testimonio tanti pphete cui et ipse creator testimoniu perhibuit tantorum signorum contradicere est ipi creatori et mendacem facere illum.

Rocedam autem vltterius et dicas
p quia ipse totus mundus cōfiteatur se habuisse iniciu. ex tempe autem hoc potes audire ab eo et intelligere valentibus. Confiteatur enīz potēzialitatē suam et se esse possibile esse p se quare cōfiteatur potentialitatem seu possibilitatem essendi esse sibi naturalē et a seipo. Actualitatem autem siue actum essendi recepisse aliunde siue ab alio et hoc est quoniam possibile siue potēziale inquantu q̄ huiusmodi siue per hoc q̄ huiusmodi nō euenit in actuz essendi siue adesse. Sed neq̄ per aliud simile inquantū simile hoc ē inquantū potēziale siue possibile sed remanet in sua potēzialitate et possibilitate q̄ntum in eo est. quare et in non esse fm actū siue in non esse actualiter Quia igitur potēzialitas est ei naturalis. erit et non esse eidem naturale. quare erit prius ex necessitate q̄ ipsum esse. Naturalia autem p̄ora sunt vnicuiq̄ rei ex necessitate q̄ aduenticia. Similiter et q̄ per se est vnicuiq̄ prius est ei q̄ q̄ aliunde vel ab alio. Quare mundus hīs omnibus consideratis cōfiteatur se accepisse esse post nō esse. Amplius. Cum manifestum sit mundū factuz vel creatum esse. Album vero non fiat nisi ex nigro. et calidum ex nō calido. ergo ens mundus non est factus nisi ex nō ente. In omni autem factione p̄us est ex necessitate id quo fit aliquid quoniam ipsuz factum. quare prius nō ens fuit mundus q̄ factus fuit ens. fuit aliquādo igitur nō ens et ppter hoc nō semp fuit ens. Amplius. Cum esse accepit mundus a creatione. quoniam ab illo et est et habet eē. aut

accepit illud cum iam esset. et hoc ē impossibile quoniam cum erat habebat eē. non est autem possibile ipm accipere qd̄ habebat. Quod si dixerit. quia accepit illud quando habebat quoniam subito accepit illud et non partes tunc igitur accepit illud quando ipsum primo habuit. quare aliquando primo illud habuit quando primo habuit esse tunc indubitanter incepit eē. alioquin igitur incepit esse. Quod si dixerit quare incepit esse non quādo habebat illud alioquando igitur nō habuit illud quare alioquando nō fuit mundus quare incepit esse omne enim qd̄ aliquando nō fuit et aliquando fuit incepit esse. Amplius. de naturali potēzialitate sua educt⁹ ē mūd⁹ in actū eēndi. ergo nihil subito vlt p̄tes siue continue. Quod si subito ergo in instanti siue in nunc temporis. quare in illo nunc primo fuit in actu essendi siue in esse. In illo ergo incepit esse et hoc est q̄ querebā Si vero per partes siue cōtinue exiuit de potentia in actum huiusmodi exitus indubitanter generatio fuit. generatio autēz finiti in tempore finito est et ex vtraq̄ terminato. Generatum autem de toto tempore sue generationis nō dum est sed sit et in termino generationis. primum est et incipit esse quare mūdus incepit esse in termino sue generationis cum antea non fuerit. Sicut neq̄ alia generata. Nullū enīz generatum potest esse aut potuit vnq̄ ante complementum sue generationis.

Amplius. Potēzialitas et actualitas sunt contraria. Similiter potentia et act⁹ et non sunt simul in eodem. nec se compaciuntur aut igitur potēzialitas essendi p̄cessit actum in mundo. aut non p̄cessit. Si dixerit quia p̄cessit. fuit igitur huiusmodi potēzialitas sine actu quare fuit mūdus aliquando in potentia essendi et nō dum in actu. fuit igitur ens in actu aliquando mundus quare non semper. Quod si potēzialitas nunq̄ p̄cessit actum in mundo cum manifestū sit quia naturaliter pri⁹ or est ipo actu. Nō igitur ordo nature seruatus est in creatione mūdi. Contra ordinem igitur nature est q̄ mundus semper est in actu. Ampli⁹. Qualiter creatus est mundus a creatore. aut est generatus ex corruptōe sc̄z alteri⁹. siue p̄ corruptionē illi⁹. aut fact⁹ ex aliq̄ p̄ter corruptionē illi⁹ vt dom⁹ ex lignis et lapidib⁹ n̄ vnq̄ fit aut